

Jsou neodbytní a vyškolení, jak váhající lidi převálcovat

Láska nemá prázdniny, jmenoval se nedávno promítaný americký film. Totéž by se dalo říci o pokusech podvodníků, jak se dostat k penězům jejich bližních. Jeden z nejrozšířenějších německých týdeníků Bild der Frau jmenuje pět těch nejoblíbenějších a uvádí, jak se před nimi uchránit.

1. JISTĚ SI TAKÉ VÁŽÍTE NĚČÍ POMOCI?

„Najednou jsem se stala členkou jednoho spolku. Dodnes nevím, proč jsem to udělala, a teď mu musím po dva roky poukazovat pět eur měsíčně,“ říká Heidi Kleinová (46).

Verbíři stojí na nádražích, na zónách pro pěší, ve vestibulech metra, před nákupními centry nebo přede dveřmi bytu a své oběti mají dobře vyhlédnuty. Už jejich první otázka je zaměřena na jejich svědomí. „Jistě si také vážíte něčí pomoci?“ nebo „Vy byste chtěla, aby zvířata trpěla?“

Tak vás verbující profesionálové bez skrupulí vtahují do hovoru. Vždy zdůrazňují, že jde o dobrý účel (pomoc postiženým, ochrana zvířat, trpící děti), pro který musíte otevřít své srdce. A protože jde většinou o malý obnos, už v téhle chvíli je oběť ochotna stát se svým podpisem členem nějakého „dobročinného“ spolku nebo organizace. Kdo váhá, nebo by si chtěl svůj závazek nejprve v klidu přechíst, následuje druhý

stupeň útoku: „Ty formuláře jsou číslovány a musí být odevzdány podle čísel,“ tvrdí verbující. A tak se kdekdo dá k podpisu přitlačit.

Jak reagovat?

Julie Rehbergová, právní poradkyně hamburského Centra pro spotřebitele, radí: „Vyhnete se psychologickému triku a nedejte se vtáhnout do žádného hovoru! Verbující profíci znají všechny triky, jak se dostat k vašim citům, proto zásadně platí: nikdy spontánně nepodepisujte nějakou smlouvu. Vyspěte se nejprve před tím, než se rozhodnete něco koupit, něco darovat nebo podepsat. Seriózní zprostředkovatelé nemají problém vám smlouvu půjčit k seznámení. Kdo to nechce udělat, něco skrývá.“

2. VYHRÁLA JSTE AUTO!

Brigittu Lanskeovou (36) se snažili přivést o peníze telefonem. „Hlas na druhém konci mi pravil, že jsem už prakticky majitelem VW Brouka nebo 22 000 eur. Že je to můj podíl na výhře v soutěži, které jsem se loni účastnila.“ Pak jí sympatický hlas požádal o její osobní údaje, aby je mohli porovnat s tím, co už mají: jméno včetně adresy s číslem domu a poštovní směrovací číslo. „Přitom jsem přemýšlela, čeho jsem se to mohla účastnit.“ A pak to pokračovalo: „Ta dáma v telefonu mi vysvětlila, že teď potřebuji už jen mé bankovní spojení, aby mi těch 22 000 eur – jak to údajně stanoví zákon – mohli do 24 hodin poslat. Dokonce věděla, které banky jsem zákazníkem. Číslo účtu mám říct jen proto, aby věděli, že jsem to opravdu já, kdo je u telefonu. To už jsem začala mít pochybnosti a zavěsila jsem.“ Dobře udělala!

Jak reagovat?

Julie Rehbergová varuje: „S udáním těchto vašich dat se mohou nepovolaní dostat k vašim penězům, mohou se pokusit o jejich převod nebo si vyrobit zmocnění

Ve Francii každé dva dny umírá jedna žena na násilí svého partnera. Jedna z deseti žen je brutálně napadena svým partnerem. Polovina obětí rodinného násilí trpí těžkými depresemi a musí být, nebo by měla být léčena.

O rodinném násilí nebo násilí mezi partnery se i ve Francii hovoří, ale na jihu Evropy je to často považováno za osobní věc těch dvou a někdy i za určitý projev lásky. Svým způsobem revolučním pořadem byl proto nyní dokument známé francouzské televize France 2, v němž hovořilo deset lidí. Deset lidí – tři muži a sedm žen – a ty poprvé obličejem, nikoli anonymně zpozadí hlavy. Ti muži mluvili před okem kamery o tom, co se v nich děje ve chvíli, kdy se u nich situace zmocní jejich ruce. Machismus, nenávisť vůči ženám, potíže komunikovat jinak než násilím. Uvědomují si, že je to něco, co druhého ponižuje, co mu ubližuje, chtěli by to změnit, ale nejsou si jisti, zdali to dokáží.

A těch sedm žen? Manželství mělo u nich všech podobný průběh: rány spolu s ponižováním, fyzická a psychická destrukce, zmatenost a později i povolnost oběti. Tyč žen vyprávělo, jaké dennodenně prožívaly peklo, z kterého se jim podařilo uniknout až po letech s bolestmi a úzkostmi.

„To odpoledne mě zasypal ranami. Schoulila jsem se do klubíčka a říkala jsem si, že to musím vydržet. Bušil do mě pěstmi, kopal do mě a doprovázel to nadávkami a urážkami. A říkala jsem si, že je to náš poslední společný den. Jestli to přežiju, že to bylo naposledy. Neplakala jsem ani nenaříkala, ale slibovala jsem si, že už nikdy víc jedna rána,“ vyprávěla Nathalie (37), která v takových projevech „lásky“ žila tři roky. Modřiny pod očima a po těle maskovala pády v bytě, nešikovností – jenže to ve Francii prožívá denně každá desátá.

ROKY PODŘÍZENOSTI, BOLESTI A HANBY

Je jedno, zdali žijí v obecním paneláku v Saine-Saint-Denis nebo v nóbl rezidenci v Nice, měsíc co měsíc umírá ve Francii patnáct žen rukama jejich partnera. Další desítky naštěstí svému katovi utečou, ale často až po řadě let podřízenosti, bolesti

a hanby. Nathalii bylo 27 let, když „HO“ potkala – a tři měsíce poté ji požádal o ruku. „Všichni ho měli za družného, nesmírně pozorného a velmi romantického člověka. Byl to největší klidš, jakého jsem dosud potkala. Jenže po svatbě během krátké doby chtěl všechno kontrolovat: jak se oblíkám, s kým se stýkám, můj vztah k mé rodině, mou práci...“ Takový mechanismus funguje jako dobře naolejovaný. Tihle muži umějí udělat kolem svých obětí absolutní prázdno, odstříhnou je od jejich rodin a jejich přátel – a v té chvíli je udělat ještě zranitelnějšími.

Pro Muriel (46) to začalo hned dnem svatby, na kterou nesměla ze své rodiny a přátel pozvat ani živáčka. Pak manžel rozhodl, že změní město, ve kterém žila a pracovala jako módní návrhářka. Začal ji ponižovat i před dětmi výrazy jako „ty blbá krávo“. „I tohle dovede člověka ničit,“ říká.

Pomaloučku ale jistě, jak píše ve své knize Annette Lucasová (A contre-coups), se usazuje v postiženém člověku pocit viny a hanby. A tyhle pocity má paradoxně ne pachatel, nýbrž osoba, která je tlučena a ponižována.

„Podle mého manžela bylo všechno moje chyba. Že je to prý má hysterie, která ho vyhecuje,“ svěruje se před kamerou televi-

k výběru. Ani při oznámení údajných sen-
začních výher neposkytujete osobní data.“

3. ÚČASTNÍTE SE POŘADU GÜNTHERA JAUCHA

(Kdo bude milionářem?)

V telefonu se mi ozval milý hlas, pouze
jméno, žádná firma, „svěřuje se Karin Hel-
ferová (36). Od té chvíle ji školený pracov-
ník callcentra zpracovává, až si na konci
hovoru zakoupí los třídní loterie. Co jí za to
bylo slíbeno? „Jsem údajně ve výběru 500
osob, které mají šanci se té pětimilionové
šou účastnit. A protože prý každý host
dostává určitý peněžní dárek na uvítanou,
je šance vrátit se domů s více penězi, než se
teď investuje.“ Nekupte ten los a nechte si
tu příležitost ujít!

Jenže v příštích dnech přišla Karin na to,
že v jejích obci nejmeně šest dalších lidí
z telefonu slyšelo, že také oni patří k vyvo-
lenému kruhu. Všem došlo, že naletěli.

nebo nevyžádanými překvapeními, nemají
cizím osobám a firmám dávat svou adresu,
soukromé telefonní číslo a údaje o kontu.
Řada firem s těmito registrovanými údaji
čile obchoduje. Jak zabránit tomuto teroru
po telefonu? Zákazníci mají právo dotýcné
firmě zakázat používat jejich data k re-
klamním účelům.“

4. DO ZÍTRKA MI MUSÍŠ PŮJČIT PENÍŽE!

Rosa Gruppeová (79) se dodnes zlobí,
že naletěla na tak zvaný „přibuzenský trik“,
kdy někdo o sobě tvrdí, že je přítelem, nebo
dokonce přibuzným a potřebuje si jen
nakrátko „půjčit“. Stalo se to takhle: v tele-
fonu slyšela nejasné „potřebuji tvou
pomoc“. „To bude asi mladá Ute z divadel-
ního kroužku,“ myslila si. „Kupuji byt na
půjčku,“ znělo z telefonu,

„a teď potřebuji do hodiny podepsat
smlouvu a dát zálohu. Když mi půjčíš, hned
zítra ti ji vrátím.“ Důchodkyně Rosa je
zmatená, nechce nedůvěřovat a telefonující
jí k tomu ani nedá příležitost. Ptá se, kolik
že může vyzvednout, že pro ni okamžitě
přijede taxi a pro peníze si přijde jistý pan
Krause a podepíše kvitanci. Ale sotva zavě-
sí, už zase zvoní telefon: „A nezapomeň si
vzít doklad!“ A za chvíli znovu: „A teple se
oblékni, vezmi si teplejší kabát.“

Sotva je Rosa s těmi penězi doma, opět
zvoní telefon. Pomyslná přítelkyně ozna-
muje, že pan Krause už je na cestě a že jí
podepíše stvrzenku a co na ni má napsat.
A to už je pan Krause přede dveřmi. Netr-
valo dlouho než paní Rosa pochopila, že
těch „půjčených“ 7000 eur už v životě
nevidí.

Jak reagovat?

Pečlivě vybrané oběti jsou vystaveny
tlaku a nejsou schopny racionálně uvažo-
vat. Nikdy se nedejte přemluvit ke spontán-
nímu výběru z konta. A pokud si nejste jisti,
zkontrolujte v klidu sdělené údaje. Pokud

**Jeden z prodejních triků: obchodní porad-
ce vyzdvihuje všechny přednosti nabízené-
ho výrobku a nakonec bingo! Koupíte-li
dnes, ale jen dnes, můžete dostat ještě
extra rabat**

vám někdo tvrdí, že se stala nehoda a potře-
bujete si rychle půjčit, zeptejte se policie.

5. MYČKA NÁDOBÍ ZDARMA – ALE JEN DNES

Maria (36) a Hennig (37) Schröderovi
chtěli modernizovat kuchyň. Když z ob-
chodu odcházeli, měli už v tašce kupní
smlouvu. Obchodní poradce jim totiž slíbil,
když se rozhodnou tady a teď, dostanou gra-
tis myčku nádobí. Tenhle trik se neomezuje
jen na nábytek. Stále častěji lákají firmy
zákazníky na údajné speciální výhody (u
telefonu, u auta, u elektrospotřebičů). A stra-
ší, že pokud nekoupíte okamžitě, hrozí
i vyšší DPH. Kdo zaváhá, doplatí na to.

Jak reagovat?

Právní poradkyně hamburského Centra
pro spotřebitele Julie Rehbergová radí: „Ne
každá taková nabídka musí být špatná. Ale
srovnávejte, právě u drahých nákupů, ceny.
Ty zvláštní výhody jsou většinou poskyto-
vány i později a také u konkurence.
A pokud budete znát aktuální ceny, můžete
často vyjednat ještě příznivější účet.“

(sk)

*Hlas do telefonu zní sympaticky
a přesvědčivě. Ale pozor! Stále více pochyb-
ných firem se touto cestou snaží přijít
k vašim penězům*

Jak reagovat?

Centrála ochrany spotřebitelů v Porýní-
-Falcí radí: Mají-li se spotřebitelé ubránit
před reklamními útoky, nabídkami dárků

FACKY JAKO VÝRAZ LÁSKY?

ze Muriel. Než se odhodlala požádat o roz-
vod, trvalo tohle peklo dva roky. Rozbuš-
kou byly facky v přítomnosti desetiletého
syna. Ochrana dětí je nejčastější motiv
odchodu. Pro Cecile byla spouští hrozba, že
bude-li dcerka otce dál rozčilovat za matči-
nými sukněmi, tak pár facek vrazí i jí.
Tehdy si konečně řekla, že „už nikdy víc“. Jenže rozhodnout se a pak uspět, to jsou dvě
různé věci. Podle ní je „ve Francii vznést
stížnost vůči rodinnému násilí překážková
dráha“. Jak tato mladá žena říká, policisté s
tímhle problémem neumějí efektivně
zacházet.

ROZHODUJÍCÍ JE UZNÁNÍ STATUTU OBĚTI

Výmluvným příkladem je případ Brigit-
te: po 48 hodinách strávených v nemocnici
se obrátila, posetá modřinami, na místní

policii. „Když jsem chtěla podat stížnost na
násilí v rodině po utržených ranách a zraně-
ních, policista na mě chtěl, abych napsala
stížnost „na manželské neshody“. Teprve
když jsem důrazně trvala na svém, tak mi –
ale velmi nerad – vyhověl.“

Tohle neporozumění cítí většina žen jako
velkou hořkost. Jak říká Nathalie, je „bez-
podmínečně nutné instruovat policii a léka-
ře, protože ve své většině neumějí násilí v
rodině rozeznat. Kdybych se dala úřady
odradit, tak jsem nikdy neuspěla.“

Groupe de lutte contre les atteintes aux
personnes (GLAP), skupina pro boj proti
ubližování osobám, je vyškolená k zacháze-
ní s takovými případy a řeší je denně. Pos-
tížené ženy dostávají sociální pomoc a mají
zaručeno, že se jejich případem bude soud
zabývat do 15 dnů od podání stížnosti.
Běžně to dosud trvá až osm měsíců. Už to
je tedy pokrok. A navíc je i manželům-

-násilníkům poskytnuta pomoc, protože
jejich uznání viny je důležité při rekon-
strukci případu.

Manžela Muriel, ačkoli spolu nebyli ani
dva roky, soudce odsoudil jako viníka platit
výživné. „Bylo to pro mne velké vítězství,“
říká Muriel. „Umožnilo mi to věnovat se
synovi a dát se do pořádku.“ Většina z těch-
to žen musí podstoupit terapii proti svým
traumatům.

ROZHODUJÍCÍ JSOU MINUTY „POTÉ“

Vše rozhodující se odehrává v minutách
následujících po první facce, po prvním
kopanci, říká odborníci. Muriel o tom ví
svě, a teprve s novým přítelem byla schop-
na se setkat se svým bývalým manželem
a říci mu, že mu odpouští – a všichni účast-
níci televizního dokumentu to ocenili. Nap-
roti tomu manžel Helène dostal pětiletou
podmínku a ona se stala aktivistkou skupi-
ny proti rodinnému násilí. Také Nathalie,
dodnes podstupující behaviorální terapeuti-
ku, už několik měsíců organizuje setkání se
studenty středních škol a učí mladé ženy
říci NE tomuto násilí. Říká jim, že jejich
budoucnost závisí na jejich reakci v minu-
tách, které po první ráně následují.

(kuč)